

De Tweede Kamer der Staten-Generaal
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
T.a.v. mevrouw drs. M.I. Hamer, informateur
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 12 mei 2021

Betreft: *Harm Reduction*: de noodzakelijke derde pijler van het Nederlandse tabaksbeleid

Geachte mevrouw Hamer,

Onder impuls van het Nationaal Preventieakkoord is het maatschappelijk en politiek draagvlak voor maatregelen om onder meer roken tegen te gaan aanzienlijk toegenomen. Deze ontwikkeling is door de Coronapandemie nog verder versterkt, waarbij preventie steeds nadrukkelijk wordt beschouwd als belangrijk beleidsinstrument om de druk op de zorg te verlichten. Het oude adagium '*voorkomen is beter dan genezen*' wordt hiermee herbevestigd als belangrijke randvoorwaarde voor een betaalbare en solidaire samenleving.

Het Preventieakkoord heeft de doelstelling om in 2040 een '*rookvrije generatie*' te bereiken. Dit betekent dat minder dan 5% van de volwassenen en 0% van de jongeren rookt. Philip Morris Benelux ondersteunt deze doelstelling en is er alles aan gelegen om sigaretten – veruit de meest schadelijke vorm van tabaksgebruik – zo snel mogelijk te vervangen door wetenschappelijk onderbouwde rookvrije alternatieven.

Om de in het Preventieakkoord neergelegde doelstelling te realiseren is het tabaksbeleid de laatste jaren steeds verder aangescherpt. Dit beleid – dat zich toespitst op preventie (voorkomen van roken) en ontmoediging (stoppen met roken) – heeft zeker bijgedragen aan de daling van het aantal rokers in Nederland. Tegelijkertijd rookt nog altijd meer dan 20% van de volwassenen in Nederland, ofwel bijna 3 miljoen Nederlanders.

In landen die wereldwijd op kop lopen met een streng en krachtig tabaksbeleid zoals Australië, Canada en Nieuw-Zeeland, zijn additionele maatregelen (bijvoorbeeld sterkere accijnsverhogingen en een verdergaande reductie van het aantal verkooppunten) die in Nederland momenteel worden overwogen al geruime tijd van kracht. De ervaring in die landen leert echter dat er in de praktijk een limiet is aan de effectiviteit van deze maatregelen om het aantal rokers terug te dringen. Het percentage volwassen rokers in die landen stagneert rond de 12%.

Om daadwerkelijk een rookvrije generatie in Nederland te bereiken is er een bredere visie op het tabaksbeleid nodig. Een visie waar er – naast een blijvende nadruk op preventie en ontmoediging – ook ruimte wordt gegeven aan wetenschappelijk onderbouwde rookvrije alternatieven. Deze kunnen een cruciale rol spelen bij het versneld terugdringen van het aantal rokers en daarmee het verminderen van de schadelijke gevolgen van tabaksgebruik. Dit is de essentie van *harm reduction*.

Immers, de schadelijke stoffen die vrijkomen bij verbranding van tabak zijn de hoofdoorzaak van rookgerelateerde ziektes. De wetenschap is duidelijk: het gehalte aan schadelijke stoffen in de door rookvrije alternatieven geproduceerde damp ligt gemiddeld meer dan 90% lager in vergelijking met sigarettenrook. Rookvrije producten bevatten doorgaans nicotine en zijn niet risicovrij, maar vormen een veel beter alternatief ten opzichte van het doorgaan met roken.

Het huidige Nederlandse tabaksbeleid is inconsistent. Enerzijds erkent de overheid dat onderzoek van het RIVM aantoont dat het gebruik van rookvrije producten (met name elektronische sigaretten en verwarmde tabaksproducten) minder schadelijk is als rokers daar volledig op overstappen. Anderzijds worden deze producten in de Nederlandse wet- en regelgeving in grote lijnen net zo behandeld als sigaretten en shag. Dit komt er in de praktijk op neer dat volwassen rokers niet in staat worden gesteld om zich goed te informeren over de gezondheidswinst die geboekt kan worden indien zij overstappen op deze aantoonbaar minder schadelijke alternatieven. Het gebruik van sigaretten wordt daardoor onbedoeld in stand gehouden. Dit strookt uiteraard niet met de doelstelling om een rookvrije generatie te bereiken. Wij hebben ons pleidooi voor een betere informatievoorziening over de fundamentele verschillen tussen sigaretten en rookvrije alternatieven ook publiekelijk onder de aandacht gebracht middels bijgevoegd manifest.

Wij willen graag benadrukken dat rookvrije producten uitsluitend bedoeld zijn voor rokers die anders zouden doorroken. Het is dus essentieel dat deze producten uit handen blijven van jongeren en niet rokers. Onderzoek in opdracht van de overheid toont aan dat het structurele gebruik van deze producten onder jongeren en volwassenen die voorheen niet hebben gerookt zeer beperkt is. Het over één kam scheren van deze producten op basis van het voorzorgsprincipe wordt niet gestaafd door de feiten en is daarmee ongegrond.

Door in het Nederlandse tabaksbeleid – naast de huidige preventie en ontmoediging pijlers – *harm reduction* als derde pijler te introduceren, kan een rookvrije generatie zelfs al ruim vóór 2040 worden gerealiseerd. Dit is in het belang van de 3 miljoen Nederlandse rokers, de volksgezondheid en de Nederlandse samenleving in het algemeen.

Wij verzoeken u vriendelijk om het voorgaande onder de aandacht te brengen bij de formerende partijen ten behoeve van de gedachtenvorming over het tabaksbeleid in de komende jaren.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Driest
Directeur Externe Betrekkingen Nederland

Miguel Matos
Managing Director